

L'efecte Ségolène Royal

- La fulgurant ascensió de la candidata socialista es deu a la irritació amb unes elits indiferents

RAIMON OBIOLS*

França és un país d'erupcions sobtades. El novembre del 2005, una greu crisi social i identitària (conseqüència de la discriminació, dels guetos, de la precarietat i de l'atur juvenils, de la inseguretat i la violència) va produir l'incendi de les *banlieues*, on van cremar 10.000 cotxes. Un any després, França apareix com un país fatigat i disponible per a l'aventura, per a bé i per a mal. Tant de bo emprengui la bella aventura que sembla apuntar la victòria espectacular de **Ségolène Royal** en les eleccions primàries del partit socialista francès.

Les elits *assabentades* ni tan sols havien volgut prendre nota que era una presidenciable creïble. Un dels més veterans i prestigiosos periodistes parisencs, **Alain Duhamel**, va publicar el gener passat un llibre sobre els possibles candidats (*Les prétendants 2007*, Plon) i de manera ostensible i deliberada es va negar a dedicar unes línies a la que actualment és candidata.

EN LA fulgurant ascensió de **Ségolène Royal** hi ha una primera explicació evident: la irritació de la gent davant d'un es elits indiferents i aparentment inamovibles. La in- acabable presidència de **Chirac** (un senyor que, cal recordar-ho, ja era ministre el maig de 1968) ha dut aquesta fatiga al límit de la irritació, en un context de mala situació econòmica i social. La campanya de les primàries del Partit Socialista ha estat, en aquest sentit, molt il·lustrativa. Que **Fabius** i **Strauss-Kahn** hagin pogut caure en l'extrema inhabilitat d'ironitzar sobre la condició femenina de **Ségolène Royal** ("¿Qui s'ocuparà dels nens?", va dir el primer, i "Hauria fet millor quedant-se a casa en comptes de venir a llegir-nos les seves receptes de cuina", el segon) només es pot entendre si es té en compte a quin punt d'isolament i miopia ha arribat una elit política envellida i indiferent, clarament per darrere del sentit comú del seu poble, no sols en els afers de la igualtat de gènere sinó en altres nombroses qüestions.

L'efecte que ha catapultat **Ségolène Royal** a la victòria és la contradicció entre l'exasperació i l'esperança de la gent, entre la seva fatiga i les ganes de participar. És una tensió que es troba sempre en l'origen de qualsevol nou cicle polític. L'*efecte Ségolène* s'explica en bona mesura pel fet que la candidata socialista ha sabut comprendre la impaciència de molta gent davant d'unes institucions que semblaven confiscades i esgotades. Ha vist quina era la qüestió política més viva, més germinal: l'exclusió del poble, la marginació de la gran majoria en el camp polític i social. I ha tingut el coratge de plantejar algunes qüestions que una esquerra autosuficient considerava tabús (la seguretat, l'autoritat, els problemes escolars, el control popular de la gestió dels polítics, la democràcia participativa).

Ségolène Royal, amb una llibertat de to i un estil que responia a la voluntat de renovació dels socialistes, i que ha entrat en sintonia amb una amplíssima demanda popular de renovació política, ha guanyat de moment la batalla de les primàries. Ho ha fet amb gràcia i talent. Però fins a l'escrutini de les presidencials del 2007 li caldrà recórrer un camí llarg i difícil. Li caldrà concretar més les seves propostes, en particular sobre Europa; li caldrà unir i mobilitzar el conjunt del seu partit i, més enllà, el conjunt de l'esquerra i de la majoria de l'electorat.

A FRANÇA, aquesta idea de la saviesa político-electoral més convencional, segons la qual les eleccions es guanyen sempre en el centre, ha de ser posada en entredit. Un objectiu evident de **Ségolène Royal** és recuperar un electorat popular que l'esquerra ha perdut i que en part ha anat a parar al Front Nacional de **Le Pen**. Alguns dels seus gestos, alguns dels temes que ha escollit, poden ser interpretats en aquesta clau.

Aquesta és una crítica que s'ha repetit enfront de la candidata. No es pot combatre el populisme amb més populisme, diuen alguns. I tenen raó. Però cal afegir tot seguit un parell de coses. Primer, que l'esquerra s'equivoca greument quan cedeix al populisme de dreta temes i problemes que són vius i punyents dins de la societat.

EN SEGON lloc, que l'estil de la candidata durant aquestes primàries socialistes, i sobretot el ressò popular que ha obtingut, representen, amb els seus claroscurs, el camí d'una renovació de la política. Expressen l'exigència popular d'una renovació de la política, la demanda majoritària d'una política que tingui sentit, que tingui autenticitat i sinceritat. Que recuperi un nou "desig de futur", per utilitzar el lema de la campanya de **Ségolène Royal**. Això és avui una qüestió vital, i no sols a França.

*Diputat al Parlament Europeu.

Article publicat a El Periódico de Catalunya, el 18 de novembre de 2006